

12.8.49 יום ו'

פוסיין - פרי מינה אגף הנהלת החקטיה הצבאית: קטלן, פוסיין ובגין
גלילי. הדבר נעשה בהעדרו של פלוין. כסלליוין חזר הוא כסרב להיות מחלק
באגף (האגף - הוא לכל המפעלים, המחלקה של פלוין - מפעלים לייצור נשק.
באגף יש - מפעלים חיסויים, מחסי"ה והמקבדה המרכזית של פוויגרין, ופ"ש
ירושלים, "היוצר" - חזמנות אצל אחרים. במסח"מ אין איש מחסי"ה העוכד בראשו.

ברגסון דורש \$ 100,000 לציוד לקבוצה העומקת באלקטרוניקה, 60,000 ל"י
לחמד ב' למען שכן אותו בנס-ציונה, מורה קצת מהישוב, אבל קרוב לסוסד
ויצמן שיש בו כל הציוד המדעי היקר הדרוש לענין. כל שאר ענפי המחקר הוא
מציע לרכז בהר הכרמל, זה ידרוש חצי מיליון ל"י, והוא מציע להקביע 10,000 ל"י
לירוש למטרה זו.

עוסקים עכשיו במחקר 3 סוגי מוחחים ללא רחיקה, החומה 81 כ"מ, מיהח
רקיסות מכוכסוח על חומר דלק מוצק. הגיעו לטווח של 4.5 ק"מ. מנחמים עכשיו
רקיסה לטווח של 6 ק"מ. יצרו חמשת אלמים בזקוקה נסיונות, מאות רקיסות כבדות.

מנחמים המרי הדף סינטיים לרקיסות. הקבוצה האלקטרונית תהרז בשני
נושאים: רדד והונר מצד אחד ו- *guided missiles* מצד שני.
זה כולל גם *inter* ובמ *inter* *by* *fire*

ברגסון מבקש 6000 ל"י למשלוח 6 צעירים להשתתף? במחקר אלקטרוני.

- יוסף יעקבסון הוזמן על ידי להטכיר המצב בארצות וצרכיה. מקודם היו
הפרטים כמעט שווה בשווה בין יהודים וערבים, אלא שרוב פרטי היהודים היו

חובים, ושל הערבים רעים. 80% של פרדסי הערבים הלכו לאיבוד עכשיו ללא תקנה. כי עוד בקיץ של המלחמה הערבים לא עיבדו, ואנחנו לא עיבדנו הקיץ. נוסף לכך נגנבו כל הטלטלין מהפרדסים. בפרדסים היהודיים לפחות 20% הלכו לאיבוד - מחוסר כסף, מיאוש, מגריעות הפרדסים. החנוכה בארץ בכלל ירדה מ-17-15 מיליון חיבות ל-5-6 מיליון אכטורש. נשרק רק 3% אכטורש. הירידה גששית, הפרדסנות בנויה על 3 ציור, מיכונ, מחירי עבודה, כריון. לפני שנה שלמו לפועל מהחיל 1,4 ל"י ליום, למבל 1,5 ל"י, לפועל והיך 1,6 ל"י. עכשיו המחירו לפועל ומיך 2 ל"י, לפועל חדש 1,8 ל"י. פועל חקלאי היה מקודם קוטף יותר מעשר חיבות. בשנה שעברה הממוצע היו 5 חיבות. המרכז החקלאי מציע ממוצע 7 חיבות כחישוב ליום עבודה. לכל המחירים האלה יש להוסיף עוד 8% (ביטוח, קט"ח ועוד) - זה היה גם בשנה שעברה.

בבציר השנה יש הסכם עם המרכז החקלאי: 1,6 ל"י ליום פלוס 12%. בבציר זה כדאי, מחירי היין גבוהים, העליה החדשה שותה. רמלה ולוד מוציאות רבע מיליון ל"י על אלכחול לשנה. כמעט כל היין נארך בארץ. הענבים נחמטו - נשארו רק בסביבת זכרון, בג'ימינה, גדרה ועוד. היקב העיקרי הוא בזכרון עכשיו.

מה יש בכלל במושבות הישנות? בזכרון: בעיקר יין, פלחה קצת, דגים, חדרה ובג'ימינה בעיקר פרדסנות, בחדרה הרבה פלחה, בנ"ת - העשיה, קצת חקלאות (פרדסנות), רא"ל - העשיה ופרדסים. רחובות - פרדסים הרבה, העשיה פרדסנות (מיצים, ריבוח, מרכיזים, זה יש גם ברמח-גן. עקרון - משק מעורב. גדרה - פרדסים וענבים.

הפרדסנות האידיאלית ביותר להכנסה עולים לחקלאות במקום בקשיף. ויש צורך שלא רק הפרדסן ישא בעול הלימוד.

מה דרוש לעשות ענף הפרדסים משק מכנים וענף לאכספורט? כיכון ופריזון

עבודה. רוב הפועלים חס מפעלים חדשים. יש לדאוג לחוק פריזון עבודה - אם בקבלנות, או כמות הוצאת. הפרדס יוכל להכניס - אם יעברו לשיטות עבודה מודרניות, ז"א לעשות בטכונה כל עבודה שאפשר, ולא בידים. קטיף לא. בקליפורניה מפלורידה היו להן הבעיות שלנו. הכניסו מיכון. בהשקעה קודם כל. לא דרוש פועל להשקעה. אין מעדרים - אלא משחמשים בטרקטורים קטנים או דיסקוסים. איש אחד מספיק מז למאות דונמים. המכנים שלנו צפופים יותר כדי - ויש לעקור שורה ולהשאיר שורה. מהחילים לעשות זאת עכשיו. יש עכשיו משלחת של פרדסנים באמריקא (זכס (מהנדס), חלל כהן, ומוטרני מהנובה), לקנות טרקטורים. הוצעו 5 מיליון דולר. מכוס זה לא יספיק - אבל למי שעה זה טוב. ידרשו עוד אולי 5 מיליון. יש מכונות לריסוס, לפיזור זבל. צריך יהיה לנדר קבוצות פרדסים של 500 דונם להשקש בטכונות ומעט אנשים.

הרבו אצלנו בעשיית בארות. כל פרדס עשה באר - בזבזו כסף להעפירה,

לצנורות ולמוטורים. יש לרכז המים.

יש שאלה חשובה של חובלה - לזבל, לפועלים, לפירות, גם מה דרוש

רציונליזציה. השימוש ברכבת אף הוא יוזיל.

לקטיף אין מיכון - גם לא באמריקא. דונם טוב נותן 110 חיבות. פועל

טוב קוטף 10 חיבות ליום.

במי האריזה היא שאלה רציניות. עבדו באופן טרימיטיבי - ישבו על הקרקע.

באמריקא יש שיטה מיכנית - אינה מסחיתת פועלים, אבל אינה זקוקה למופחיות.

רוחצים הפרי, טחטאים אותו באופן חימי, מכסים אותו בשכבה דקה של דונג, אחר כך הוא מחסיין לפי הגודל, פוציאים הפרי הרע, עוטפים בגיר ושמים בארז. מכונה עושה הארז וסוגרת אותו. אצלנו עושים הכל באופן פרימיטיבי כמו לפני 30 שנה. יש בארץ עכשיו רק שתי מכונות - אחת אצל יעקבסון, השניה - במקווא. המכונה רוחצת, טחטאת ומדננת ומסייגת לפי הגודל - אצלנו פעולת הרחיצת והחשווי ודינוב לא נעשה כלל. אצלנו רק מעבירים חתיבה הסגורה בגז . . . (לא ברור). המכונה כמעט לא חוסכת עבודה, אבל לא דרוש לה מומחה. בעבודה זו יכולות לעבוד נשים. לעם כך צריך להקים בתי אריזה מרכזיים, זה גוזל חפוזים אחדים וממון טוב, ומגדיל האחריות של המוכר. כי המכונה שומרת על רקבון - נשאר אולי רק $\frac{1}{2}$ יל רקבון. לעם כך יש גם לארגן הפרדסנות - סביב בתי האריזה.

הפרדסנים יסכימו לחוק שיחייב לסיטת עבודה זו? כן. צריך להקים בתי אריזה יעלה 10.000. יהיה צורך להקים כחששים. הרי אריזה, 10 לשנה, על השכון הפרדסנים, כמו שעשו בקליפורניה, פורידים מכל חיבה שכר בית האריזה. ובכך יש שתי בעיות: 1) עזרת הממשלה והחוק והרצון הטוב של הפרדסנים, 2) קביעת שכר עבודה ומכסה ויחסי עבודה? כן, אבל יש גם בעיה פרמיה בעד חליצ. הממשלה ההליפה לתת 16 ל"י לדונם לשיקום הפרדסים שתי שנים לא מצליחים כלום, אחר כך $\frac{1}{3}$ בכל שנה. זה קשה. בשלוש שנים קשה לשלם, בחקלאות.

הדונם המרדסנות הוא רק למעט מורדנות? לא. זה עמם טוב לבעלי הדונ.

- יעקבסון מציע למנות מדי למזכיר משרד הבטחון, הוא מסכים - אם אדרוש זאת ממנו.

- בא אצלי י. סמיר. קשיי המרדנות: היא בנויה על עבודה זולה ועל עונתיות, אם יוכנס מיכון - העונתיות תגדל, כי בסך כל חופן ידרשו רק כועלים מעטים. סמיר מחננד לדילול. לא כל המרדסים כמו אצל יעקבסון - דיילול יוריד מרדיון המרדס. יש עצים קטנים ורזים. ויתכן שיצארכו לעקור דווקא העצים הטובים.

יש להפריד בין בעיות עמיד ובין בעיות דחופות. המחר עכשיו אינו רע - 30 שילינג לתיבה, אבל הקטיף והאריזה אסססא גוזלים רוב המחר הזה. יש להוריד הוצאות הקטיף והאריזה, הקטיף היה עולה 2 גרוש חיבת ב-1938, בסכר עבודה של 20 גרוש ליום. עכשיו קטיף חיבת עולה 30 גרוש, שכר עבודה ליום 2 ל"י, מריון העבודה ירד יותר מחצי. באריזה המפרש יותר קטן. חיבת עלתה 2,5 גרוש, עכשיו 20, פי 8, לדעת סמיר אססר בשנאי קל בטכר עבודה בקטיף ובאריזה - לירה וחצי למעל, ועל מנה שיעשה 10 חיבות ליום, יכניס הענף. בעל הון כהמרנס כמרדס, מינימום דרוש לו 40-50 דונם, מינימום כלכלי של דונם מרדס - 75 חיבות, זהו המריון המכובד של המרדסים, אם כי מרדסים בסוימים יכלים להגיע ל-100 חיבות.

האוצר נדרש לתת פרמיה - או על הליש או טובסידית.

סמיר כבור שאם שאלת שכר עבודה ופריונות יטווד - לא יהיה צורך בפרמיה, אלא חולי פרמיה קטנה.

דונם בריך להכניס 15-20 ל"י למען יהיה כדאי, נסיעה מרדס חדש תעלה מעכשיו (בלי קרקע!) 250-300 ל"י הדונם.

- תוך כדי השיחה עם יעקבסון שטענו החטובצות אדירה, כעבור חצי שעה הודיע לי אלקנה שחטובצן מחסן של פגוזי מרגמות "3 בסביבות ח"א. איטלא נמנע.